

ל:

עין משפט
גר מצוה

עב אב ב ג ד מ"י מ"א
מלכות וזלם כלכה ת
מנה עט טו י"ד
סוף קמ"ו
עד ר מ"י שם מ"ב
הלכה ז שם טו
ז"י ש"ס
עד ר מ"י שם מ"א
הלכה ז שם טו
טו י"ד ש"ס
עו ז מ"י שם הלכה טו
מנה שם טו ש"ס
עו ז מ"י ש"ס מ"ב
מלכות אלויות ה'
א מנה לאין קמח טו
ש"ע י"ד מ"י קמח טו
עד ל מ"י ש"י מ"א
אבות טומאה ה"ח:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

השחלים אין בהם משום גילוי פ"ה קרש"ן בלע"ז טרף ככלי ושחוק ויין או מים נמוגים זו וקשיא דנפוף נדרים (דף 65:) (א) דמשמע דיש בהם משום גילוי גבי ההוא טרף הוה חמלי ח"ל לא חיבול מייניה דטעמניה חויא ואין לפרש שחלים דהכא היינו מאלכ של גריסין כי הדיא דפ"ב (לקמן) (ב) דקאמר וכן היו בלפניו עושין נותנים חומץ למוך הגריסין וקורין אותו שחלים דהתם איתו קרוי שחלים עד לאחר נתינת החומץ והכא מייירי קודם נתינת החומץ כדאמרין (א) ולא אמרן אלא דלית נהו חלא וי"ל דהכא ודנדרים מד הוא ודאי לפעמים צמקתה ועמם נמש כי ההוא עובדא דהתם ולכן נהגו צנן גבי גולה א"סור"י: **פ"י תאנה** אין בו משום גילוי. והא דאמרין בפ"ק דמילין (דף ע.) (א) ראה לפור מנקה במאנה חוששין שמה צמקת נקב נקב ואסור שאלי התם דאיכא ריעותא דמיקורא:

רבינו חננאל

כמאן ואילך חומץ
ממקד הוא אין בו
לא משום גילוי ולא
משום יין נכח והרדעי
אמרי אילו טיבין ואילך
משום יין נכח אין בו
משום גילוי יש בו דמקרי
התם: **ת"ר** יין תוסס כי
חבט אין בו משום גילוי.
ודע חסידו ג' ימים.
שחלים דלית בהו חלא
אין בהו משום גילוי ובני
גולה נהגו בהו א"סור
ואי אית בהו חלא מיביר
בהו. וכן כותח הבבלי
אין בו משום גילוי ובני
גולה נהגו בו א"סור ואי
אית ביה גיבירי חיישינן.
מפספס דעביד טיף טיף
להי טיף טיף אין בו
משום גילוי. פי תאנה
לחם שיה בה לחמיות
אין בו משום גילוי דהנא
ר' אליעזר אומר אוכל
אדם עובים ותאנים בליה
ואינו חושש שיהא טומא
פתאים ה': אמר רב ספרא
ב"י מיני אדם קל של נחש
נחש חסידו ורע נחמיה
חבת א"ל על פי שישו
מבנה ו' ולא מוח לא
ישתה עשירי משעה היה
ולא מן אלא התאור וכן
באכסיה שנהלה אכלו
ממנה עשירה ולא היה
אלא התאורן א"ר יוחנן
יהו ארס שוקק של נחש
כינוי מפספס של זקן
צ"ק ואע"י דבבל זקן
משוקקין דוספין זקן
ודיהו מילקש קליש:
ת"ר מים שנתגלו הרי זה
לא יפספס להדי' ולא
יבין סוף הבית ולא יביל
יבין סוף ולא ישקה מהן
בהמה ולא ירחץ מהן
פניו וידו ורגליו אחרים
א"ר אביי ר' יוחנן ר' יוחנן
אמרין (ב) ביניהן גב הדי
וגב הרגל ודומין דאפס:
א"ר יוחנן משום רבי
יהודה בן בתירא שלשה
יינות הן יין שראוי בו
ועמם טומאה חמורה

מסורת הש"ס
(א) רש"י ימינו אין בו משום
יין נכח משום גילוי חיישינן
(ב) סנהדרין ע. (תענית ז'
(ג) תוספת תרומות פ"ו ה"ט
(ד) פסחים לעו: ד. (ד) גר
ר"ף מ"פספס פ"ו ז"ל ט"ף
(ה) רש"י (ו) שבת ע"ג:
(ז) [שנתגלה. יעב"ד].
(ח) ב"ק קמ"ו: [תוספת]
מ"ב פ"ו ה"ו.
(ט) [לקמן לעו: א. (י) וי"ע
תוספת שבת ק"י ד"ה
ו"למ"ו. (כ) לא פליג:

תורה אור השלם

1. שמר פתאים ו' דלוחי
ו' דהרשיה:
ההלים קטו ר

הנהרות הב"ח

(א) תוב' ד"ה השחלים
וכי דכפוף נדרים משמע
(ב) ז"ל וזאת ד' מתקן:
(ג) בא"ד ולא אמרן חלא.
כ"ב ע"ן בפרק שמונה
שעלים דף ק' מ"ש הוסיף
בדיה ולימ' (א) ר"ה פי
וכי ר"ה לפור. כ"ב נראה
דהיא דהיא לפור דוק
ניקור שחלים שם
מספה חלא פי חלטה
מקור עוקה חלטה שם
מגולה חלא ק"ו זו משום
גילוי: (ב) ר"ה וטומאה ובי
ועשירי לקבץ טומאה
בכרשית: (ג) בא"ד טור
דשחלים: (ד) בא"ד
גזר אף כ"ל וזאת ר'
מתקן: (ה) בא"ד וחל
שחלים דמטמאין:
(ו) בא"ד למיטר בעובד
כוכבים פחות מן משע:

הנהרות מרה"ב

רנשבורג
(א) תוב' ד"ה וטומאה
טומאה משקין כרשית
וכי דלשפתיה דמשום
טומאה ובי. כ"ב ע"ן
פי ה"ה וטומאה פ"ו
משע ז' מ':

לעני רש"י

קרישורן. שחלים.
השג"א. פי-יבנות. נסוב
החלב.
מ"רין. אכסיה.
פומיל"א. [פומיל"ש].
עצמות הולחיות.

מובן רש"י

יין תוסס. שחלים טען
בגין ממנה שחל ממחין
(סנהדרין ע.) ז' רוח
(תענית ז') לא ישפכם.
שלא יעבור ארס על נחש
יפך וימא ארס על נחש
בגלו ע"י מנת זריז ומות
(ב"ק פ"ו.) לא בהמת.
משום קמת נפשות. שחל
ישתנה אחרין ק' (שס).

מכאן ואילך. נתקלקל הרבה ואין בו משום גילוי: יין תוסס. יין חמץ מגיחו. עד שהוא ממחין להיות יין קרי ליה תוסס: השחלים. קרש"ן טרף ככלי ושחוק ויין או מים נמוגים זו: חלא. חומץ: מיניו כסור. החומץ מתהרהר ונלחם בחקן של נחשים ואין שומין בו ממנו: **נוסח** הסבלי. חוק הוא כחומץ דכפרש בלאו עובדן (פסחים דף מנ.) דיהבו ביה עיפוי פת ונקיובי דהלגה מיסג"א בלע"ז: ניקורי. כמין מקוס נשיכת הנחש: טיף טיף. כלי שמת חבית שמקבל יין הנוסף: טיף להדי טיף טיף. שמשפספס תדיר והטיפיס רודפות זו את זו ומכופות והנחש שומע וזרע: פי ספסל. כשמושקין אותה נשמה לה פה קלר במקום עוקאה: שוקק. לפי שחוק הוא וכבד ושוקק בחוק המשקה לקרקעיתו של כלי: מפספס. נתימים: ויהריה. ארס עלו: לא יפסע עשירי. שהארס מלפפון מל"ן בלע"ז וגספס היא וכשפותחין אותה לאכול קמח ועומדת מגולה אוכל נחש ממנה והיא רכה והארס שוקק בה. הלכך שמעין מרבי ספרא טובא ראשון לא ישתה שחל נחש זקן שמה שם ויף הארס למעלה אמלעיים שחל נחש כינוי היה ומפספס שמו משעה לא ישתה עשירי שחל בחור היה: לא יפספס. שחל יעבור ארס יתף ויעמוד הארס בין קשירי אלכעמיו ויזון שנכנס מעט ונוקב כנשר שוב אין לו יסוואה: ולא ירדן. להשיב את האפר ואבק שלא יעלה: סירטא. סדק שהארס ממעבד שם ואינו נופל מהר ונוקב יד ורגל יש שם היינו פ"ק. דהא פניס יד ורגל יש שם פתחים וסדקים כמו בין אכנע לאכנע ובחוק יתף סדקים והאזון והשפתים: רומני דאפי. פומיל"א של פניס אשר אלז העין ואין שם סדק ולאחרים שרי: כשנורא. דלא מניק ליה ארס דשנורא חליל ליה לחיוב כדאמרין בערבי פסחים (פסחים דף ק"ב): יין נכס. שנתקב לעבודת כוכבים: עומאה חמורה. משח וזהו כמת. אימקש מקרובת עבודה כוכבים למת:

מכאן ואילך אין בו משום גילוי ואין בו משום יין נכח והרדעי אמרי אפי' לבתר תלתא יומי חיישינן משום גילוי מ"ט זימנין מיקרי שתי ת"ר"ס איין תוסס אין בו משום גילוי וכמה חסיסו י"ג ימים השחלים אין בהם משום גילוי ובני גולה נהגו בהו איסור ולא אמרן אלא דלית בהו חלא אבל אית בהו חלא מיגרי בהו כותח הבבלי אין בו משום גילוי ובני גולה נהגו בו איסור אמר רב מנשי אי אית ביה נקורי חיישינן אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל ז"מי טיף טיף אין בו משום גילוי אמר רב אשי יהוא דעביד מ"ף להדי מ"ף טיף אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל ה"פ תאנה אין בו משום גילוי כמאן כי האי תנא דתניא רבי אליעזר אומר אוכל אדם ענבים ותאנים בליה ואינו חושש משום שנאמר ישומר פתאים ה' אמר רב ספרא משום ר' יהושע דרומא ישלשה מיני ארס הן של בחור שוקק של כינוי מפעפע ושל זקן צ"ק למימרא דכמה דקשיש כחוש חיליה והתניא ישלשה כל זמן שמוקנין גבורה מתוספת בהו אלו הן דג נחש וחזיר כח אוסופי הוא דקא מוסף ויהריה קליש כח בחור שוקק למאי הלכתא דתניא חבת ישנתגלה אע"פ ששתו ממנה תשעה ולא מתו לא ישתה ממנה עשירי מעשה היה ששתו ממנו תשעה ולא מתו ושתה עשירי ומת אמר ר' ירמיה זהו שוקק וכן באבטיה שנתגלתה אע"פ שאכלו ממנה מ' בני אדם ולא מתו לא יאכל ממנה עשירי מעשה היה ואכלו ממנה תשעה ולא מתו ואכל עשירי ומת א"ר זהו שוקק ה"ר מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ולא ירביץ בהן את הבית ולא יגבל בהן את הטיט ולא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו ולא ירחץ בהן פניו ידיו ורגליו אחרים אומרים מקום שיש סירטא אסור אין סירטא מותר אחרים היינו תנא קמא איכא ביניהו גב הדי וגב הרגל ורומני דאפי אמר מר לא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו והתניא אבל משקהו לבהמת עצמו כי תניא הריא לישנורא אי הכי דחבריה נמי דחבריה כחיש דידיה נמי כחיש הדר בריא דחבריה נמי הדר בריא זימנין דבעי לובונא ומפסיד ליה מיניה א"ר אסי א"ר יוחנן משום ר' יהודה בן בתירא שלשה יינות הן יין נכס פ"אסור בהנאה לומטמא טומאה חמורה בכזית סתם

על הנשר לאחר הדחה אין צהם רביעית וכן משמע בצרכות פרק אלו דברים (דף 73.) דקאמר שחל חזרו מים שאחורי הכוס ויטמאו את הדיים והתם לא הוו רביעית ואף לעמא כלים שמשקה מטמא כלים דרננן לא צעי רביעית כדתנן בפ"ג דטרויות (משנה ג.) גוש של זיתים פי' והוא עמא שפול למטר והוסק כנייה מכון טהור פי' התנור טהור (א) משלימה טיפה ראשונה נתמעט האוכל מכנייה ואין הטיפה יכולה עוד לקבל טומאה מן הגוש דאין אוכל מטמא כפחות מכנייה ומן הגוש לא קבל התנור טומאה דאין הגוש מטמא כלו ומתחת הטיפה שנתמאת עם הגוש אין לטמאותו ואפי' למי' בפרק כל שעה (פסחים נג:) משקין מבלע בליע וכו' שנתמא הגוש טומא הטיפה להיכן הלכה מ"מ כיון שקיבלתה בעודה אוכל שהיתה בלועה בגוש לא חמירא כמשקה לעמא התנור יותר מכנייה טומא פי' התנור עמא דטיפה ראשונה שיתח קבלה טומאה מן הגוש שיש בו כנייה וחזרה וטמאה את התנור אלא לא צעין רביעית ונראה לפרש דרך טומאה דסתם יינס גזרו (א) ואף בלא מנע שך ולא התמירו לגזור טומאה כפחות מרביעית כי הי משקין דפרק דס הגדה (גדה דף נה:) דמעת עיניו דס מגפשו ומלכ שחל (א) מטמאין טומאה משקין כרביעית מדרבנן כדאיתא פרק כסיי הדס (מילין דף פו:) וקראי דמיימי פרק דס הגדה אסמכתא ניהו וא"ת למה הוצרכו לגזור טומאה על סתם יינס מיופין ליה משום גנע עובד כוכבי' שגזרו עליהם שהיו כוכבים לכל דבריהם וי"ל דאיתרין למיסר (ב) פחות מן תשע דליתא הך גזירה כדאמרין לקמן בפירוקן (דף 77.) וא"ת הך רביעית דסתם יינס רביעית דמשקה ז' דפרק דס הגדה אמת' לא חשיב להו כזויר פרק ג' מיינס (דף 78.) גבי עשר רביעית הן וליכא למימר דלהכי לא חשיב ליה משום דליתנהו אלא דרננן דקא חשיב נמי פסול גזיה דרננן וי"ל דכל עיני טומאה משקין כרביעית הם בכלל פסול גזיה: המפקד